Читання

Розділ 7. Відкриваємо світ літературних байок, казок і п'єс

Дата: 20.02.2025

Клас: 4 – А

Предмет: Літературне читання

Вчитель: Старікова Н.А.

Тема: Робота з дитячою книжкою. «Казки

українських письменників». Сашко Дерманський «Король буків, або Таємниця Смарагдової книги»

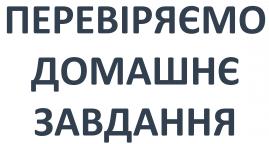
Мета: продовжувати знайомити учнів з творами Сашко Дерманського; досліджувати та аналізувати прочитане; удосконалювати навички правильного виразного читання; розвивати зв'язне мовлення, уяву, фантазію учнів, збагачувати словниковий запас, розширювати світогляд учнів; виховувати любов до рідного слова.

Емоційне налаштування.

Ніби сонце, що сходить над кручі, Ніби сяйво стрімкої води, Наша мова – це диво квітуче, Без якого серцям не цвісти!

Перевірка домашнього завдання.

Психологічне налаштування на урок. Вправа «Подорож».

Сьогодні на уроці я пропоную вам здійснити подорож безмежним океаном нашої рідної України. Але подорожуючи, ми обираємо якийсь вид транспорту. Сьогодні ми поїдемо потягом. Оберіть собі вагон, в якому би ви хотіли подорожувати.

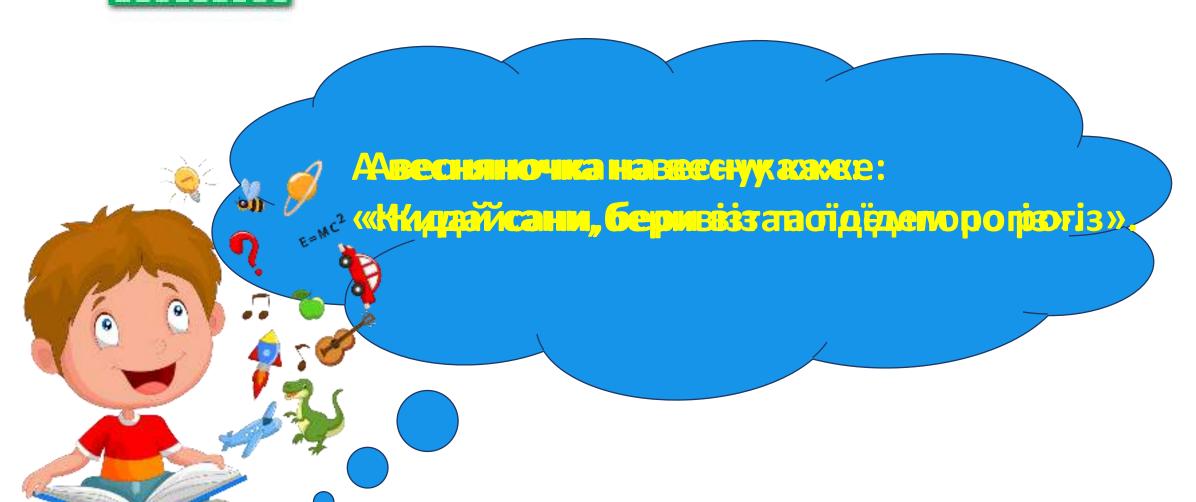
Замерзла на морозі берізка при дорозі.

Сонячний промінець заглянув у вікно.

Ми збирали моркву, цибулю і часник.

Читацька розминка. Роз'єднай слова, прочитай прислів'я.

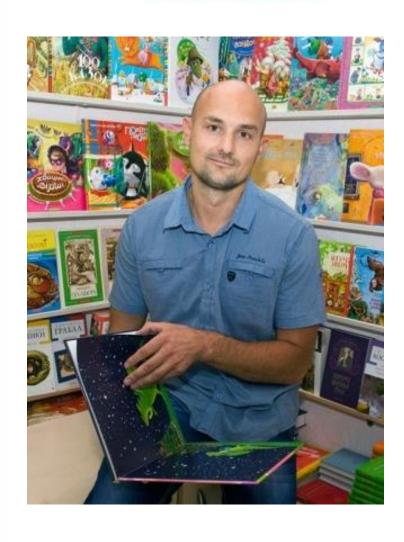
Повідомлення теми уроку.

Сьогодні на уроці позакласного читання ми продовжимо знайомитись із творчістю українського письменника Сашка Дерманського.

Знайомимося - Сашко Дерманський

Дитячий поет, прозаїк та казкар. Псевдоніми – Сашко Володарський та Назар Діброва. Народився 28 листопада 1976 року в селі Гайворон Володарського району на Київщині. За освітою – учитель української та зарубіжної мови та літератури, 1999 року закінчив Київський національний педагогічний університет ім. М. Драгоманова. Викладає за фахом у Київському технікумі електронних приладів. Одружений, виховує двох доньок – Владиславу (2001) та Злату (2011).

Знайомимося - Сашко Дерманський

Із дитинства пробував писати вірші, часом пише й тепер, однак ставиться до них не так серйозно, як до прози. Перші вірші для малечі опублікував у дитячому журналі "Стежка", де довгий час працював літературним редактором. Сашко Дерманський – автор популярних пригодницьких повістей і казок для дітей, зокрема, дилогії "Чудове Чудовисько", "Царство Яблукарство", "Володар макуци, або Пригоди вужа Ониська", "Король буків, або Таємниця Смарагдової книги", "Казки Дракона Омелька" та інших. Видав 14 книжок, 1 аудіокнигу та 2 інтерактивні-книжки для дітей.

Презентуємо казку Сашка Дерманського «Король буків, або Таємниця Смарагдової книги»

Триста років тому владу в чарівній країні захопив злий і підступний Нарит, а фантастичні істоти втратили свої магічні здібності... Проте король буків Крив зумів зберегти чарівну Смарагдову Книгу – щоденник, якій змінить колір, коли до нього доторкнеться той, хто здатен битися з темрявою. Не підозрює про веління долі юний бук Гаврик, його симпатична дракониця Джульєтта, мудрий лепрехун Шмигун, відчайдуха горобець Петяка, провидець пугач Понтій, які вірять, що Смарагдова Книга повернеться з небуття, і тирана Нарита буде подолано. Цікавий пригодницький сюжет, віра в краще майбутнє, відданість героїв своїм друзям, багато гумору і класична перемога добра над злом у фіналі повісті, яку варто читати любителям казкових

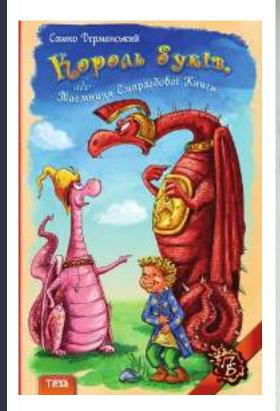
пригод!

Сонячні вітрила Сторінка

82

Опрацювання казки Сашка Дерманського «Король буків, або Таємниця Смарагдової книги»

Сонячні вітрила Сторінка

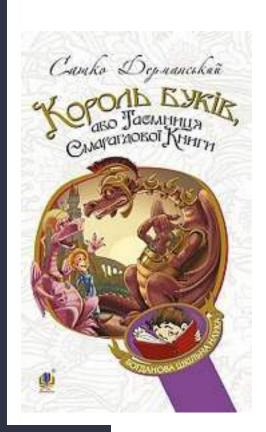
орінк **83**

Король буків, або Таємниця Смарагдової книги Уривок

- Ласкаво прошу до Печери Понтія, шановні мої, ґречно прошав пугач, коли Джульєтта приземлилася і зсадила зі спини своїх шляканих пасажирів.
  - І на чию, цікаво, честь цю печеру так названо? роззираючись майже цілковитій темряві, спитав Гаврик.
- На честь її першовідкривача, тобто вашого покірного слуги, пордо пояснив Понтій. — Років п'ятдесят тому, коли я був ще малим пуцьвірінком, ми з братами (а нас у матінки було аж восьмеро) любипи гратися в піжмурки серед скель. Малі, ми не відали страху, часто посали неподалік Чорного озера. Якось я й надибав цю затишну печерку. Звісно, тут мене ніхто ніколи не міг знайти.
  - І що ми робитимемо далі? спитав Шмигун.
- Для початку давайте познайомимось, запропонувала Джульєтта.

Опрацювання казки Сашка Дерманського «Король буків, або Таємниця Смарагдової книги»

Сонячні вітрила Сторінка

^{оріні} 83 — В мене тут є невеличкі запаси хмизу, — завважив пугач. — Хтось має сірники?

— Я маю, — сягнув до кишені свого поношеного лапсердака Гаврик.
Бука вправно розпалив багаття. Всі зручно вмостилися довкруг вогню і, як за командою, втупилися у лепрехуна.

Шмигун зрозумів, чого від нього чекають нові знайомі.

- Триста років тому, залунала розповідь, коли я був зовсім хлопчиськом і ще мав на ногах обидва черевики, — він з сумом поглянув на свою босу ногу, — мені до рук потрапила одна надзвичайно цінна річ. Ви вже знаєте, про що я кажу...
- І гадки не маємо, шановний, кинув Понтій. 3 цього місця попрошу розповідати детальніше.
  - Мені до рук потрапив щоденник Крива…
  - Кульгавий Колобок!.. тільки й зміг лайнутись пугач.
- Я хоч і не дуже цікавився війною, продовжував Шмигун, більше грою в цурки-палки, квача чи в ножа, проте знав, що вона скоро закінчиться. Дракони стали подібними до запальничок, яким забракло газу, а сам Крив, хоч і був дуже могутнім чарівником, не міг подо-

Опрацювання казки Сашка Дерманського «Король буків, або Таємниця Смарагдової книги»

лати ворога. Чув я, що хтось із побратимів буки зрадив його, але що сталося точно, не знаю.

Одного дня я сидів на даху бабиної клуні й спостерігав за повітряним боєм драконів і відьмаків. Дракони програвали битву: один за одним вони падали, обплутані тросами. Баталія відбувалася над Чорним озером, тому деякі дракони тонули у в'язких обіймах смоли, а деякі — розбивалися об гострі шпичаки скель.

Лише від одного з твоїх, Джульєтто, родичів відьмаки на мітлах відлітали, як горошини від стіни. На тому драконові сидів вершник. Безумовно, він застосовував якісь потужні чари. Та раптом щось трапилося: чари перестали діяти, і Блискавична Ескадра дуже швидко обплутала сміливців павучими тенетами. Останній дракон теж упав.

Цієї миті моя хлоп'яча цікавість перемогла страх, і я кинувся до місця бою.

Сонячні вітрила Сторінка

Опрацювання казки Сашка Дерманського «Король буків, або Таємниця Смарагдової книги»

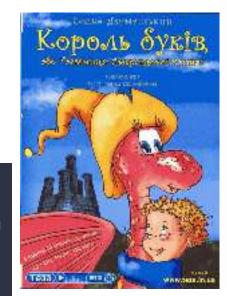

Побіля самісінької води лежав дракон. Це був Спарт — Хранитель драконів. Його знали всі, а особливо ми, хлопчаки-відчайдухи, що так захоплювалися силою, спритністю й розумом ватажка драконів. Тепер він виглядав переможеним. Підім'явши під себе крило, Спарт лежав у калюжі власної рубінової крові й ледь-ледь дихав.

Поруч лежав Крив — король буків. Навряд чи знайшовся б хтось у Місті — крім всілякої погані, звичайно, — хто б не любив Крива. Він був надзвичайно справедливим королем і великим чарівником. Допоки не з'явився Нарит...

Бука лежав на боці, спершись на лікоть однієї руки, а другою щось писав у зошиті. Побачивши мене, Крив зрадів і погукав до себе.

— Слухай мене уважно, лепрехунику, — сказав король буків, — ти мусиш передати цього щоденника одному буці через триста років. Скоро я віч-на-віч зустрінуся з Наритом. Хоча свою силу я втратив, та ще не використав Заклинання підсвідомості. І я готовий спрямувати його на ворога. Це заклинання почне діяти через триста років, тому дуже важливо, щоб ти зберіг щоденник до того часу, коли воно вразить Нарита.

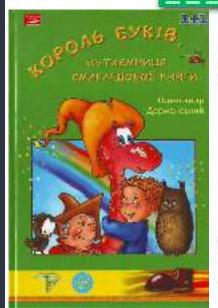

Сонячні вітрила Сторінка

84

Опрацювання казки Сашка Дерманського «Король буків, або Таємниця Смарагдової книги»

Але пам'ятай: мусиш віддати щоденник тільки тому, від чийого доторку чарівна оправа, виготовлена зі шкіри водяного хамелеона, позеленіє.

Потім Крив написав листа й передав мені разом зі щоденником.

Біжи, малий, — мовив він, — і хай береже тебе Книга.

Триста років я стеріг послання короля буків, закопавши зошит із листом під бабусиною клунею. Коли ж настав час, я дістав щоденник і, ховаючи його, почав ходити скрізь, шукаючи потрібного буку. Декілька

тижнів упертих пошуків не дали результатів. Я відчував, що мною вже вацікавились крилуни й песиголовці. Потрібно було залягти на дно, щоб не занапастити себе. Чесно кажучи, я зневірився у своїх пошуках, був знервований від постійного відчуття, що за мною хтось стежить. А потім я зустрів тебе, Гаврику. На щастя, зустрів. Ви ж самі бачили, що мене того дня винюхали Наритові лягаві.

Сонячні вітрила Сторінка

84

Опрацювання казки Сашка Дерманського «Король буків, або Таємниця Смарагдової книги»

- Що ж, підкидаючи в багаття хмиз, мовив бука, маємо трохи часу до ранку, маємо щоденник Крива, чому б нам його не почитати.
- Давайте, давайте почитаємо, шановні мої, погодився Понтій, бо якщо мене не підводить моє «третє око», то в тих записах має бути дещо цікавеньке...

Про захопливі пригоди лепрехуна Шмигуна і його друзів читай у повісті-казці Сашка Дерманського «Король буків, або Таємниця Смарагдової книги».

Сонячні вітрила Сторінка

Опрацювання казки Сашка Дерманського «Король буків, або Таємниця Смарагдової книги»

- 1. Які герої діють у творі?
- 2. Де опинилися герої твору?
- 3. Хто розповідає історію таємничої смарагдової книги?
- 4. Коли відбувалися події, про які розповів лепрехун Шмигун?
- 5. Кого зустрів малий лепрехун на місці бою?
- 6. За якою ознакою лепрехун повинен знайти майбутнього господаря щоденника?
- 7. Що вирішили зробити герої твору?

Опрацювання казки Сашка Дерманського «Король буків, або Таємниця Смарагдової книги»

Завдання

Перевір, чи уважно ти читав / читала казки, уміщені в цьому розділі. Вибери правильну відповідь.

1. У печеру Понтія Гаврик і його друзі

А припливли на човні

В приїхали верхи

2. Короля буків звали

А Нарит

Б Спарт

Б прилетіли на драконі

Г прийшли пішки

В Крив

Г Гаврик

Сонячні вітрила Сторінка

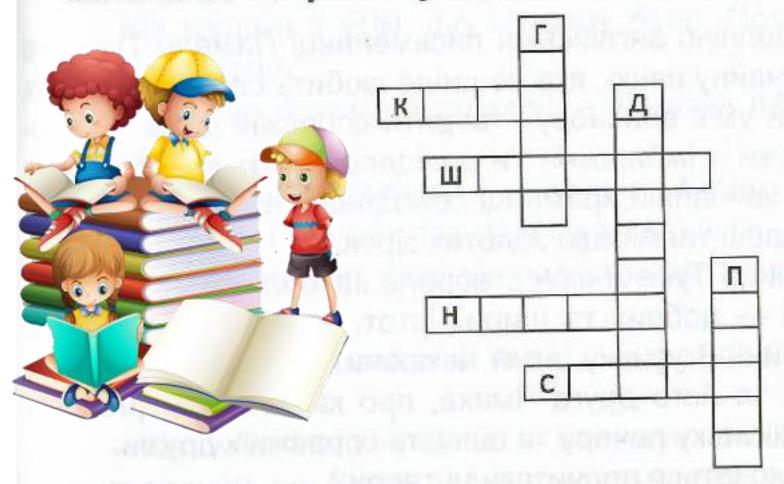
93

Опрацювання казки Сашка Дерманського «Король буків, або Таємниця Смарагдової книги»

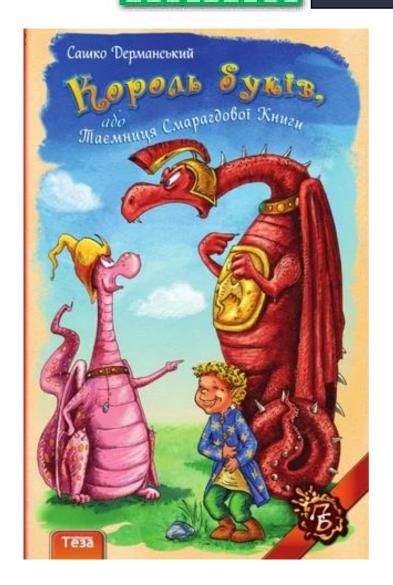
Запиши у клітинки кросворда імена героїв казки Сашка Дерманського «Король буків, або Таємниця Смарагдової книги».

Сонячні вітрила Сторінка

Заповніть таблицю: запишіть стислі відомості.

Назва твору	
Автор	
Жанр	
Головні герої	
Тема	
Головна думка	

Рефлексія. Вправа «Відкритий мікрофон».

- Сьогодні я прочитав (ла) про...
- Було цікаво дізнатися...
- Було складно...
- Я зрозумів(ла), що...
- Тепер я зможу...
- Я навчився(лася)...
- У мене вийшло...
- Я зміг (змогла)...

Пояснення домашнього завдання.

Сонячні вітрила ст. 83-85 Прочитати казку, створи малюнковий план до казки

Роботи надсилати на платформу Хьюмен або на ел. пошту starikovanatasha1970@gmail.com